

ILMASTO JA VUODENAJAT

Ilmasto

Suomessa **ilma** on talvella kylmä ja kesällä lämmin. Heinäkuu on lämmin kuukausi. Tammikuu ja helmikuu ovat kylmät kuukaudet. Suomessa sää **muuttuu nopeasti**. Sää on erilainen eri puolilla Suomea. Esimerkiksi tammikuussa Pohjois-Suomessa voi olla -32 astetta **pakkasta**, mutta Etelä-Suomessa samaan aikaan vain -20 astetta.

Kuva usvasta. Kuvaa klikkaamalla näet sen isompana. Kuvaaaja Pasi Lehtonen.

Suomessa sataa paljon. Sadepäiviä on Suomessa enemmän kuin aurinkoisia päiviä. Suomessa voi sataa vettä, lunta tai **räntää**. Suomessa sataa noin 100 päivää vuodessa. Suomessa on harvoin isoja **myrskyjä**. Tuuli on **yleensä heikkoa**. Myrskyjä on eniten syksyllä ja talvella.

Sateenkaari

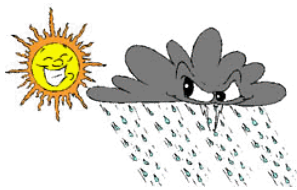
Revontulet ovat kaunis ja värikäs valo taivaalla. Ne näkyvät hyvin, jos **taivas** on **selkeä** ja **pimeä**. Revontulet voit nähdä hyvin Pohjois-Suomessa. Siellä ne näkyvät noin 200 yönä. Etelä-Suomessa voit nähdä revontulet vain noin 20-30 yönä.

<http://www.sgo.fi/~jyrki/jpics.html> (Värikuvia revontulista)

<http://www.fmi.fi/il/index.html> (Ilmatieteen laitos, tietoa säästä)

<http://www.weather.fi/> (Sääennusteet)

<http://www.yle.fi/saakuvat/index.html> (Monipuolista tietoa säästä)

Sanasto:

1. ilmasto, ilmanala (ison alueen lämpö, tuuli, sademäärä jne.)
2. ilma, sää

3. muuttuu, vaihtuu
4. nopeasti <-> hitaasti
5. pakkanen (kylmä ilma, - astetta)
6. räntä (lumi, joka on vettä)
7. myrsky (tuulee paljon)
8. yleensä (melkein aina)
9. heikko, vähäinen
10. revontulet (taivas on värikäs; värikäs valo)
11. taivas (ilma korkealla maan yläpuolella, avaruus)
12. selkeä, kirkas
13. pimeä (ei ole valoa, musta)

Vuodenajat

Suomessa on neljä vuodenaikaa: talvi, kevät, syksy ja kesä. Kaikki vuodenajat ovat erilaisia. Sää ja luonto on hyvin erilainen eri vuodenaikoina. Lisäksi vuodenajat ovat eri puolilla Suomea vähän erilaiset.

Talvi

Talvi on pitkä, kylmä ja pimeä vuodenaika. Talvi alkaa eri puolilla Suomea eri aikaan. Esimerkiksi Pohjois-Suomessa talvi alkaa lokakuussa ja loppuu toukokuussa. Muualla Suomessa talvi alkaa yleensä marraskuussa.

Talvi alkaa, kun sataa lunta. **Ensilumi sulaa** melkein aina pois. Tämän jälkeen menee yleensä kuukausi, kun lumi jää maahan. Myös järvet **jäätyvät** yleensä marraskuussa tai joulukuussa. Talvella voi olla kova pakkanen. Vuonna 1985 Pohjois-Suomessa oli -50,4 astetta. Se on **pakkasennätys**.

Talvi on pimeä vuodenaika. Lapissa aurinko ei nouse yli 50 päivään eli silloin on **kaamos**. Etelä-Suomessa päivä voi olla vain 6 tuntia ja sen jälkeen tulee pimeä.

Talviharrastuksia on myös paljon: **hiihto, laskettelu, luistelu, pilkkiminen, avantouinti**. Talvella on kouluissa aina viikon hiihtoloma. Hiihtoloman tarkoitus on, että ihmiset ovat paljon ulkona, hiihtävät ja laskettelevat. Talvella on kaksi isoa juhlaa: joulua ja uusi vuosi.

linkki talviharrastuksista: (Kunto-, terveys- ja virkistysliikunnan

keskusliitto)
<http://www.suomenlatu.fi>

Kuvia talvesta. Kuvia klikkaamalla näet ne isompana. Kuvaaja Pasi Lehtonen.

Talvimaisema

Ensilumi

Hiihtäjä
järvenjäällä

Ensilumi

Talvimaisema

Avantouinti

Kevät

Kevät on aurinkoinen vuodenaika. Päivällä on **valoisa** eikä pimeä tule nopeasti. Kun aurinko paistaa, lumi ja jää sulaa. Aamulla on usein kylmä ilma yön jälkeen, mutta päivällä aurinko paistaa ja ilma on lämmin. **Ruoho** ja puun lehdet ovat taas vihreät. Ensimmäiset kukat ovat yleensä keltaiset leskenlehdet. Ensimmäiset **muuttolinnut** lentävät Suomeen. Etelä-Suomessa kevät alkaa **aikaisemmin** kuin Pohjois-Suomessa. Etelä-Suomessa kevät alkaa yleensä huhtikuussa, koska lumi ja jää alkaa sulaa huhtikuussa tai toukokuussa. Pohjois-Suomessa kevät alkaa yleensä toukokuussa. Lumi ja jää alkaa sulaa kesäkuussa.

Kevään juhlat ovat pääsiäinen ja vappu. Äitienpäivä on toukokuussa. Isänpäivä on marraskuussa.

Kesä

Suomen kesä on lyhyt, mutta se on hyvin valoisa. Kesä alkaa yleensä toukokuun lopussa tai kesäkuun alussa. Kesä on kolme tai neljä kuukautta pitkä. Lapissa kesä alkaa kesäkuun lopussa tai heinäkuun alussa.

Turistille Suomen kesän valo on usein uusi asia. Lapissa aurinko ei **laske** yli 70 päivään. Me sanomme, että silloin on "**yötön** yö". Myös Etelä-Suomessa on valoisa: päivä voi olla 20 tuntia pitkä. Juhannus on keskikesän ja valon juhla. Sen jälkeen päivä taas **lyhenee**.

Me sanomme, että on **helle**, kun on yli 25 astetta lämmintä. Lämmintä voi olla noin 30- 35 astetta. Hellepäiviä on vain noin 10-15 päivää kesässä. Kesällä voi olla myös **ukkonen**.

Kesällä ihmiset kalastavat ja uivat paljon, sillä Suomessa on paljon järviä. Suomessa on paljon **uimarantoja** ja **puhdasta** vettä. Kesällä voi kävellä metsässä ja kerätä marjoja ja sieniä. Suomalaiset ovat kesällä paljon kesämökeillä. Jos ei ole kesämökkiä, voi mennä rannalle ja nukkua **teltassa**. Suomessa on paljon **leirintäalueita**. Leirintäalueella on mökkejä, joita voi **vuokrata**. Kesällä lapset eivät ole koulussa, koska heillä on kesäloma.

Kuvia kesästä. Kuvia klikkaamalla näet ne isompana. Kuvaaja Pasi Lehtonen.

Kesäilta

Juhannus

Suomen kielen opiskelijoita Kolilla.

Lapin kesä

Kesä maisema

Syksy

Syksy on sateinen ja **värikäs** vuodenaika. Syksyllä puun lehdet ovat keltaisia ja punaisia. Illat ovat taas pimeät. Ilma muuttuu kylmäksi ja tuuliseksi. Muuttolinnut lentävät pois Suomesta.

Lapissa syksy alkaa jo elokuun lopussa, Etelä-Suomessa syyskuun lopussa. Syksyllä ensilumi sataa maahan.

Myös syksyllä ihmiset ovat luonnossa. Syksyllä metsässä on paljon sieniä ja marjoja, joita ihmiset keräävät. Monet ihmiset keräävät paljon sieniä ja myyvät niitä kauppoihin. Syksyllä jotkut ihmiset metsästävät eläimiä. Kaikkia eläimiä ei saa metsästää. Metsästää voi vain silloin, kun on metsästysaika. Eläimillä on erilaisia metsästysaikoja. Esimerkiksi hirviä saa metsästää vain, kun on hirvenmetsästysaika ja sorsia, kun on sorsanmetsästysaika.

Syksyllä lapset aloittavat koulun. Ammattikoulut, yliopistot jne. alkavat yleensä myös syksyllä.

Sanasto:

1. ensilumi (ensimmäinen lumi)2. sulaa (lumesta ja jäästä tulee vettä)3. jäätyä (hyvin kylmällä ilmalla vesi muuttuu jääksi)4. pakkasennätys (suurin pakkanen)5. kaamos (pimeä vuodenaika)6. hiihto, hiihtäminen (sukset jalassa)7. laskettelu, lasketteleminen (sukset ovat jalassa, kun menet alas mäkeä)8. pilkkiminen (talvella jäässä on reikä ja ihmiset voivat kalastaa)9. avantouinti (talvella jäässä on reikä ja ihmiset voivat uida)10. valoisa <-> pimeä (valoisaa on, kun on paljon valoa)11. ruoho, nurmi12. muuttolintu (lintu, joka elää Suomessa kesän ja muuttaa talvella pois)	12. aikaisemmin <-> myöhemmin13. laskea (mennä alas)14. yötön (ei ole yötä)15. lyhetä -> lyhenee (tulla lyhyeksi)16. helle (kuuma ilma, yli 25 astetta)17. ukkonen, ukonilma (sähköinen ilma, kova ääni ja valo taivaalla eli salama)18. uimaranta (ranta, jossa voi uida)19. puhdas <-> likainen20. teltta (kankaasta tehty paikka, jossa voi nukkua)21. leirintäalue (alue rannalla, jonne voi laittaa teltan ja jossa on mökkejä)22. vuokrata (maksaa vuokraa)23. värikäs (paljon erilaisia värejä)

Tehtävät ►

TEHTÄVÄT / ILMASTO JA VUODENAJAT...1

Oikein - Väärin

1. Lapissa vuodenaajat ovat vähän erilaiset kuin Etelä-Suomessa
2. Suomessa on joka talvi yli 50 astetta pakkasta

3. Talvella voi uida järvessä
4. Pilkkiminen on kalastusta kesällä
5. Keväällä päivä on pitempi kuin talvella
6. Muuttolinnut tulevat Suomeen talvella
7. Leirintäalueella voi nukkua teltassa tai mökissä
8. Syksyllä voi kerätä sienä ja myydä niitä
9. Keväällä on helle
10. Yötön yö tarkoittaa, että aurinko ei laske koko yönä
11. Talvi on pimeä vuodenaika
12. Lapissa kesä alkaa aikaisemmin kuin Etelä-Suomessa
13. Suomessa sataa kaikkina vuodenaikoina
14. Hyvin kylmä kuukausi on tammikuu tai helmikuu
15. Syksyllä ilta pimenee aikaisemmin kuin keväällä

Vastaa

1. Millaiset vuodenaajat ovat sinun kotimaassasi?
2. Mitä ihmiset tekevät Suomessa talvella?
3. Mikä sinun mielestäsi on hyvä vuodenaika Suomessa ja mikä on huono vuodenaika. Miksi?
4. Minkä värinen puu on eri vuodenaikoina Suomessa?

Oikein - Väärin tehtävän vastaukset

1. Oikein
2. Väärin
3. Oikein
4. Väärin
5. Oikein
6. Väärin
7. Oikein
8. Oikein
9. Väärin
10. Oikein
11. Oikein
12. Väärin
13. Oikein
14. Oikein
15. Oikein